

Laatste vermaningen

Bijbelstudie 8 over de brieven aan Thessalonica

Inleiding

In deze bijbelstudie staan de vermaningen uit 1Thess.5:11-28 centraal. Deze vermaningen hebben alles te maken met de hele boodschap van deze brief van Paulus aan de gelovigen van Thessalonica.

Daarom eerst een kleine terugblik op dat wat in [bijbelstudie 6](#) ter sprake kwam.

Je bent niet in de duisternis, maar in het licht

4-5 Maar, broeders, u bent niet in duisternis, zodat die dag u als een dief zou overvallen.

U bent allen kinderen van het licht en kinderen van de dag; wij zijn niet van de nacht of van de duisternis.

Je positie is in het licht. Het is in de aarde der zaak een totaal ander leven dan het leven zonder God; een verschil van dag en nacht.

Het gevolg is dat de Dag des Heeren (de periode van het gericht) je niet zal overvallen. Je zult er klaar voor zijn.

Leid geen nachtleven, maar een leven wat past bij het licht

6-8 Dus laten we niet slapen, zoals als de anderen, maar laten we waken, en nuchter zijn.

Want zij die slapen, slapen 's nachts en zij die dronken zijn, zijn 's nachts dronken;

Maar wij, die van de dag zijn, laten wij nuchter zijn, aangedaan hebbende het borstwapen van het geloofs en van de liefde en tot een helm de hoop van de behoudenis.

Als je positie in het licht is, leef dan ook naar deze positie.

Leef niet naar de maatstaven van de duisternis. Wees geen nachtwandelaar. Adeldom verplicht.

Paulus noemt dit niet voor niets. Helaas komt het voor dat gelovigen het leven leiden van een ongelovige. Zo'n leven is te herkennen aan de kenmerken van een nachtleven. Wie echter een nachtleven leidt, kan niet tegelijk ook bezig zijn met de voorbereiding op de ontmoeting met Jezus Christus. Zo iemand zal wél overvallen worden door (= niet klaar zijn voor) de komst van Christus.

Een leven in duisternis kan zo z'n voordelen hebben; bijvoorbeeld het ontlopen van strijd. Een leven in het licht is namelijk een leven van strijd. Paulus maakt dit duidelijk aan de hand van strijdtermen. Geloof, hoop en liefde zijn dagelijks nodig om in deze strijd te kunnen staan. Geloof om het Woord van God steeds weer aan te nemen (1Thess.2:13); liefde als hoofdpdracht van een christenleven (1Thess.3:12) en hoop in verband met de vooruitblik op de behoudenis (1Thess.5:8-9).

Gods doel met je leven is behoudenis

9-10 Want God heeft ons niet bestemd tot toorn, maar tot het verkrijgen van de behoudenis, door onze Heere Jezus Christus, Die voor ons is gestorven, opdat wij, hetzij dat wij waken, hetzij dat wij slapen, samen met Hem zouden leven.

De wijze waarop Paulus in 5:8-9 over de behoudenis (ook wel vertaald met zaligheid) schrijft, is typerend voor de heilsperiode waarin hij zich bevindt. Behoudenis heeft betrekking op dat wat in de laatste dagen rondom Israël gebeuren zal (Jes.33:22; Joël2:32). Maar behoudenis is ook het einddoel van het proces wat zich voltrekt in het leven van een gelovige. Op dit laatste doelt Paulus hier.

Jezus Christus kwam om mensen te behouden (Joh.3:17). Wie in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld (Joh.3:18). Behoudenis is een feit (Joh.3:36). De Bijbel spreekt ook over behoudenis als een proces; het is een feit wat tot stand gebracht moet worden (Rom.5:9-10) door een leven wat in het teken staat van Gods doel.

Het verkrijgen van deze behoudenis is voor gelovigen een zekerheid. Zij zijn 'niet bestemd tot toorn'. De toorn waarover hier gesproken heeft allereerst betrekking op de ongelovigen, die met de toorn van God geconfronteerd zullen worden (2Thess.1:8-9).

Laten we echter niet vergeten dat ook gelovigen met Gods toorn geconfronteerd kunnen worden. In 1Kor.3:12-17 lezen we dat Gods toorn zal gaan over hen die Zijn werk schenden; niet het gewenste doel in hun leven behalen. Deze toorn van God staat los van de behoudenis (1Kor.3:15). Het gaat hier om een wegschroeven van alle werken die voor God waardeloos geweest zijn.

Vandaar ook Paulus' waarschuwing aan hen die een nachtleven leiden. Dit zijn degenen van wie hij zegt dat ze 'slapen'. Wie een nachtleven leidt, verliest zijn wapens, zijn persoonlijke hoop op de toekomst van de Heere Jezus Christus.

Laatste vermaningen

Met het oog op het bovenstaande is de onderlinge vermaning van gelovigen noodzakelijk. Je wilt elkaar 'erbij houden'. Je gunt elkaar het beste wat er is.

De oproep tot vermaning

11 Daarom vermaant (parakleo) elkaar, en bouwt elkaar op (oikodomeo), zoals u ook doet.

<i>Parakleo</i>	= aansporen, bemoedigen, bij je roepen om te onderwijzen.
<i>Oikodomeo</i>	= een huis bouwen of repareren, oprichten, laten groeien.

Het vooruitzicht van Paulus en deze gelovigen was, dat ze samen Christus tegemoet zouden gaan bij Zijn komst (1:9-10; 3:13). Vanwege het ontslapen van sommigen van hen lagen daar ook wat vragen (1Thess.4:13-14).

Onderlinge vermaning bij hen die een zelfde doel voor ogen hebben, is volstrekt normaal. We moeten hier niet denken aan het vingertje, maar aan het elkaar wijzen op Gods Woord; elkaar bemoedigen; elkaar toespreken vanuit de relatie. De liefde moet de hoofdtoon zijn (1Thess.3:12). De vermaning die ingebed is in het kader van liefde, zal ook nooit liefdeloos zijn. Misschien wel pijnlijk, maar met als doel genezing. Paulus heeft het niet alleen over vermaning, maar ook over het opbouwen van elkaar. Door de vermaning kan de opbouw verder gaan.

We komen in 1Thess.5:11-22 de volgende vermaningen tegen.

- Het omgaan met de geestelijke leiders
- Het omgaan met elkaar
- Blijdschap
- Bidden en danken
- Omgaan met geestesgaven en profetie
- Het mijden van het kwade

Daarna lezen we twee teksten over heiliging en Gods trouw hierin (vers 23-24).

Paulus besluit met een aantal opmerkingen voor de gelovigen in Thessalonica (*waaronder de opdracht voor het elkaar geven van de heilige kus!!!*) en een zegenwens.

Het omgaan met de geestelijke leiders

12-13 En wij bidden (erotao) u, broeders,

- *erkent (eido) hen*
 - *die onder u arbeiden*
 - *die u leiding geven in den Heere*
 - *die u terecht wijzen*
- *acht hen (hegeomai) hoog in veel liefde, om hun werk.*
Houdt vrede (eireneuo) onder elkaar.

<i>Erotao</i>	= verzoeken, vragen
<i>Eido</i>	= aandacht schenken aan, jezelf bekommeren om.
<i>Hegeomai</i>	= zoals bij een leider, houden voor, de plek geven die hem toekomt.
<i>Eireneuo</i>	= maak vrede, bewaar en koester vrede, leef in vrede.

Paulus wijst de gelovigen op twee punten: het erkennen van hen die onder hen arbeiden namens God en het hoogachten van hen.

De taak van geestelijke leiders is onder andere om gelovigen te vermanen. Dat maakt hen niet altijd geliefd. Door hen te erkennen, maak je het niet alleen voor deze geestelijke leiders mogelijk om hun werk te doen, maar geef je ook de Heere zelf de ruimte om via hen in de gemeente te werken. We zien het om ons heen dat daar waar mensen de vermaning en het bijbelse onderwijs niet meer willen horen, de geestelijke groei stopt en de Geest van God onmogelijk wordt gemaakt om te werken.

In de tijd waarin Paulus leefde, deden de geestelijke leiders hun werk in de gemeente naast hun baan. We hebben in een andere studie ([bijbelstudie 5](#)) kennis gemaakt met Paulus' uitgesproken visie hierop. We begrijpen in dit licht waarom hij de gelovigen oproept om deze mensen te hoogachten. Zij stellen hun leven in dienst van de gemeente en hebben daardoor een intensiever leven. Houd hen in acht!

De oproep om in vrede met elkaar te leven kunnen we ook los van de tekst begrijpen. Mogelijk bedoelt Paulus dit echter te zeggen in relatie tot het omgaan met de geestelijke leiders. Onvrede ontstaat er als er geen eenheid is over de positie van de geestelijke leiders. Onvrede ontstaat er ook als de leiders zelf niet meer vermaand kunnen worden. Vrede onder elkaar is een graadmeter van een goed functionerende gemeente.

Het omgaan met elkaar

14 En wij bidden (*parakleo*) u, broeders,

- wijs terecht (*noutheteo*) de ongeregelden (*ataktos*) zie [bijbelstudie 5](#)
- vertroost (*paramutheomai*) de kleinmoedigen (*oligopsuchos*)
- ondersteunt (*antechomai*) de zwakken (*asthenes*)
- wees lankmoedig (*makrothumeo*) voor allen.

<i>Noutheteo</i>	= vermanen, waarschuwen, aansporen
<i>Ataktos</i>	= ordeloos, afwijkend van de voorgeschreven regels.
<i>Paramutheomai</i>	= aansporen, bemoedigen, kalmeren.
<i>Oligopsuchos</i>	= met een zwakke levenskracht.
<i>Antechomai</i>	= (ver)dragen, in de nabijheid zijn van
<i>Asthenes</i>	= zwak en ziekelijk
<i>Makrothumeo</i>	= de moed niet verliezen, doorgaan, mild, geduldig.

Een geestelijke leider kan het druk hebben met de zorg voor 'de kudde', maar dat geldt evenzeer voor alle andere gelovigen. Er is genoeg te doen en te zorgen in het contact met de anderen: elkaar terecht wijzen, het bemoedigen van mensen die in de put zitten, het bijstaan van zwakken en zieken. Laten we ons realiseren dat in die tijd nog niet zo'n intensieve zorg voor zieken en zwakken bestond. De gemeente van God is een gezin, waar de gezinsleden op elkaar betrokken horen te zijn. Voor individualisme is geen ruimte. Daarbij zegt Paulus nog dat men niet de moed moet verliezen in deze zorg voor de ander. Ga ermee door!

15 Ziet toe, dat niemand een ander kwaad (*kakos*) voor kwaad vergeldt (*apadidomi*) maar jaag (*doiko*) altijd het goede (*agathos*) na voor elkaar en voor allen.

<i>Kakos</i>	= slechtheid, laagheid.
<i>Apadidomi</i>	= het verschuldige betalen.
<i>Doiko</i>	= hard rennen, begerig zoeken.
<i>Agathos</i>	= van goede aard, heilzaam, aangenaam, eerbaar.

Het 'voor wat hoort wat' zit diep in onze natuur. 'Wie goed doet, wie goed ontmoet.' En ook het omgekeerde gebeurt vaak: wie kwaad doet, die krijgt kwaadheid terug. Paulus verbiedt dit en roept ook de gelovigen op om dat om hen heen niet toe te staan. 'Ziet toe dat niemand *een ander* kwaad voor kwaad vergeldt...' Deze waarschuwing hoeft ons niet te verbazen, gezien wat er in 1Thess.3:12-13 staat. Liefde is het criterium waaraan je de mate van heiliging kunt aflezen.

'Kakos' moet beantwoord worden met 'agathos'. Door hier naar te staan, maak je het verschil in een wereld waar kwaad beantwoord wordt met kwaad.

Blijdschap

16 *Verblijdt (chairo) u altijd (pantote).*

<i>Chairo</i>	= blij zijn, verheugd zijn.
<i>Pantote</i>	= altijd.

Het grondwoord voor blijdschap is afgeleid van het woord 'charis', wat vertaald wordt met 'genade'. Dit geeft ons richting in het verstaan van deze in eerste instantie onbegrijpelijke opdracht. 'Moet je dan altijd blij zijn?' Het gaat hier om blijdschap met een reden. Niet altijd geven de directe omstandigheden reden tot blijdschap, maar uiteindelijk zijn Gods liefde en genade altijd een reden tot blijdschap. Wat er ook gebeurt, de Heere is immers bij je (zie vers 28). Hij houdt Zijn doel met jou (1Thess.3:13; 5:23) vast, ook al gaat het hier op aarde door diepe dalen heen. De opdracht is om in je leven te laten zien waar je vreugde (verankerd) ligt.

Bidden en danken

17 *Bidt (proseuchomai) zonder ophouden (adialeiptos).*

18 *Dankt (eucharisteo) God in alles; want dit is de wil (thelema) van God in Christus Jezus over u.*

<i>Proseuchomai</i>	= bidden tot, aanbidden.
<i>Adialeiptos</i>	= zonder nalaten, voortdurend.
<i>Eucharisteo</i>	= dankbaar zijn, dank uitspreken.
<i>Thelema</i>	= wens, voornemen, verlangen, bevel.

Ook al mogen we weten dat de Heere bij ons is, wat er ook gebeurt, toch worden we hier vermaand om onophoudelijk te bidden; dus van gebed een levenshouding te maken. Je kunt hier denken aan het regelmatig bij God brengen van al je noden en zorgen, maar het grondwoord wat hier gebruikt wordt, wijst op het in gebed zijn op zich, het bidden als activiteit. Het grondwoord laat zelfs ruimte om te denken aan 'aanbidden'. Bidden moet niet alleen gebeuren als iets in onze situatie of die van anderen daartoe reden geeft, maar in de ruimste zin van het woord roepen we de Heere aan om Wie Hij is. Door ons tot Hem te wenden en Hem te aanbidden, geven we Hem de plaats die Hem toekomt. En in dit laatste mogen we niet nalatig zijn.

Nalatig zijn mogen we ook niet in het uiten van dankbaarheid aan God onze Vader. Het wordt hier nog sterker verwoord dan in vers 17: danken is de wil (zie ook 1Thess.4:3) van God over ons, in Christus Jezus, een verplichting die op ons rust sinds we door het bloed van Jezus Christus gered zijn. Net als bij het bidden geldt ook hier dat het uiten van onze dank aan God niet af hoeft te hangen van een blij of dankbaar gevoel, maar dat het een opdracht voor ons is omdat God al onze dank toekomt, zelfs ondanks onze omstandigheden. Het danken van God maakt ons ook bewust van alles wat Hij doet, ook voor ons. Het maakt ons bewust van onze positie in Hem en leert ons om ons niet te laten leiden door de omstandigheden waarin we verkeren. Een leven in dankbaarheid geeft ons blijdschap!

Alle drie de vermaningen uit vers 16-18 bepalen ons bij onze positie in het licht. Satan kan je niet uit de handen van God rukken, maar doet er wel alles aan om je aan je positie te laten twijfelen.

Omgaan met geestesgaven en profetie

19 *Blust (sbennumi) de Geest niet uit.*

20 *Veracht (exoutheneo) de profetieën niet.*

21 *Beproeft (dokimazo) alle dingen; behoudt (katecho) het goede (kalos).*

<i>Sbennumi</i>	= <i>doven, laten ophouden, beteuvelen.</i>
<i>Exoutheneo</i>	= <i>geringschatten, verachten.</i>
<i>Dokimazo</i>	= <i>beproeven, toetsen om de echtheid aan te tonen, op waarde schatten.</i>
<i>Katecho</i>	= <i>vasthouden, in bezit houden.</i>
<i>Kalos</i>	= <i>voortreffelijk, echt, aangenaam, prijzenswaardig.</i>

Wie zou het in zijn hoofd willen halen om de Heilige Geest te beteuvelen en Zijn werk uit te doven? Door de Geest zijn we wedergeboren (Joh.3); de Geest is vanaf dat moment in ons komen wonen (1Thess.4:8)! Wie de Geest ‘uitblust’, blust dus zijn eigen leven uit.

In 1Thess.4:7-8 wordt gesproken over een verachten van God, die ons Zijn Heilige Geest gegeven heeft. Wie doorleeft in (seksuele) onreinheid, gaat daarmee in tegen de nieuwe situatie die in zijn leven ontstaan is; en stelt zich op tegen de Nieuwe Bewoner van zijn leven: de Geest. Als we van deze situatie uitgaan, zou het ‘uitblussen’ van de Heilige Geest kunnen betekenen, dat Zijn werk in ons steeds zwakker wordt en dat God daardoor met ons niet de mate van heiligheid haalt die overeenkomt met de mogelijkheden die Hij in ons gelegd heeft (1Thess.3:13). De Heilige Geest dwingt ons niet tot heiliging, maar blijkbaar doet onze wil ook helemaal mee (zie ook 1Thess.5:8-9). Wie niet gehoorzaam wil zijn aan Gods vermaningen, wordt er blijkbaar niet door God van weerhouden om de bittere vruchten hiervan in het leven en bij de verschijning van Jezus Christus te ervaren.

Als we 1Thess.5:19 lezen in combinatie met vers 20, is er ook nog een andere verklaring mogelijk voor het ‘uitblussen van de Heilige Geest’. Het gaat in de verzen daarna over het omgaan met profetie, bij uitstek een situatie waarin het werk van de Heilige Geest tot uiting komt: in het feit dat mensen van vlees en bloed een boodschap van God ontvangen en door moeten geven. De waarschuwing van vers 19 zou dan kunnen zijn: Blus het werk van de Geest door middel van de profetie niet uit. Als je profetie negeert of er verkeerd mee omgaat, ontnem je de Geest Zijn stem in de gemeente en ontnem je Hem de mogelijkheid om de gemeente via deze bijzondere openbaring te leiden.

Was er reden voor Paulus om deze gelovigen te wijzen op het feit dat ze profetie niet moesten verachten? In 2Thess.2:2 lezen we dat men juist wel ontvankelijk was voor ‘geestesuitingen’. Wellicht ging men er zelfs wel zo mee aan de haal, dat het hard nodig was dat Paulus hen weer eens vertelde hoe het ook weer echt zat met alles wat er nog te gebeuren stond (2Thess.2).

Naast gemeenteprofetie (lees Rom.12; 1Kor.12) kennen wij, en kenden ook de gelovigen uit Thessalonica waarschijnlijk, de Schriftprofetie: de profetische woorden vanuit de boeken der profeten (de canonisering van de Bijbelboeken vond pas veel later plaats!). Gingen ze dáár dan verkeerd mee om? Paulus moet hun kennis over de laatste dagen in deze twee brieven behoorlijk bijspijkeren, maar dat heeft meer of juist wel met name te maken met het feit dat dit nog een erg jonge gemeente was, die nog nauwelijks de tijd en gelegenheid had gekregen om meer te weten dan ze op dat moment wisten.

Als we vers 21 koppelen aan vers 20, krijgen we meer licht op wat Paulus in vers 20 bedoelt met het ‘verachten’. Je kunt het profetische woord verachten door er geen aandacht aan te besteden, maar ook door het niet op waarde te schatten; de plaats te geven die het toekomt. Met het ‘beproeven’ bedoelt Paulus het op waarde schatten van de profetische woorden. Paulus roept op tot een actieve houding; het ernaar staan om de woorden die tot je komen helder te krijgen en daaruit op te pikken wat God tot je wil zeggen. Met het ‘behouden van het goede’ bedoelt Paulus het vasthouden en koesteren van dat wat goed is. De Bijbel geeft ons verschillende criteria voor het toetsen van de echtheid van (gemeente)profetie ([zie de studie over profetie](#)). Ook hierbij wil de Heilige Geest leiding geven. Door het toetsen zal er ook onwaarheid aan het licht komen. Daarmee moet afgerekend worden. Wie het kaf scheidt van het koren, onderstreept de waarde van het koren.

In het licht van vers 19 en 20 kunnen we stellen dat Paulus de gelovigen oproept tot een zich actief uitstrekken naar het ontvangen van Gods woorden, ook door middel van de (gemeente)profetie. Het is een zich actief uitstrekken naar het spreken van de Heilige Geest in de gemeente. Evenzeer moeten ze afrekenen met geestesuitingen die niet van God zijn, om zo te weten wat de Geest in de gemeente wil zeggen. Zo krijgt de Geest de ruimte in de gemeente, in plaats van uitgeblust te worden.

Het mijden van het kwade

22 Onthoudt (*apechomai*) u van alle schijn (*eidōs*) van het kwaad (*poneros*).

<i>Apechomai</i>	= jezelf ver houden van.
<i>Eidōs</i>	= verschijning, vorm, soort.
<i>Poneros</i>	= van slechte aard, boosheid, misdadigheid, slechtheid.

Paulus roept de gelovigen op om zich verre te houden van alle verschijningsvormen van kwaad. De SV vertaalt dit met 'jezelf onthouden van de schijn van het kwaad'; een levenshouding waarbij je jezelf zelfs verre wilt houden van iets wat maar lijkt op het kwade.

We leven in een wereld die uit haar voegen barst van het kwaad. Hoe kun je jezelf dan hier op aarde staande houden? Laten we onszelf er in ieder geval naar uitstrekken om dit te doen en daarbij ook geloven dat God dan zal doen wat Hij belooft; namelijk: dat Hij doorgaat met Zijn werk in ons.

Het kader en perspectief van de heiliging

23 Moge de God van de vrede Zelf u geheel en al (*holoteles*) heiligen (*hagiazō*);

en moge geheel (*holokleros*) uw geest, ziel en lichaam

onberispelijk (*amemptos*) worden bewaard / moge blijken bewaard te zijn (*tereo*)

in de toekomst van onzen Heere Jezus Christus.

<i>Holoteles</i>	= volkomen, in alle opzichten gaaf.
<i>Hagiazō</i>	= apart gezet worden, toegewijd worden, gereinigd worden (proces, i.t.t. 3:13 resultaat).
<i>Holokleros</i>	= in alle delen ongeschonden en gaaf.
<i>Amemptos</i>	= zonder reden tot kritiek.
<i>Tereo</i>	= bewaakt, zorgvuldig bewaard.

In deze verzen lezen we over Gods einddoel met ons. Hij verlangt ernaar om bij de verschijning van Jezus Christus gelovigen te ontmoeten die naar geest, ziel en lichaam onberispelijk zijn. In andere brieven werkt Paulus dit verder uit (zie ook bijbelstudie 4). Heiliging heeft alles te maken met het functioneren van geest, ziel en lichaam in de juiste verhoudingen. Zo iemand wordt geleid door Gods Geest (1Kor.2:15); de Geest heeft de leiding over zijn ziel en lichaam.

Wat een einddoel! Is dit niet iets te hoog gegrepen door God? Nee, niet als het gaat over mensen die door Hem geheiligd worden, apart gezet worden, gereinigd worden.

En ook niet gezien wat in het volgende vers staat.

24 Hij, Die u roept (*kaleō*), is getrouw (*pistos*); Hij zal het ook doen (*poieō*).

<i>Kaleō</i>	= uitnodigen, aanroepen, iemand bij zijn naam noemen.
<i>Pistos</i>	= betrouwbaar.
<i>Poieō</i>	= voortbrengen, tot stand brengen, voorbereiden, uitvoeren, verrichten.

De Heere is volledig betrouwbaar. Hij zal doen wat Hij belooft. Hij zal in ons uitwerken wat Hij in ons heeft gelegd. Dat moet voor ons genoeg zijn om te doen wat Hij vraagt. We willen Zijn liefde beantwoorden door te leven naar Zijn wil.

En als dat laatste niet het geval is, dan is de enige oplossing dat we terug gaan naar de Bron van ons leven; dat we weer gaan beseffen uit welke 'riool' we getrokken zijn en wat dat Jezus Christus heeft gekost. Hij heeft dat gedaan om jou en mij te redden en over jou en mij blij te zijn op de dag dat Hij zal verschijnen om de wereld te oordelen (2Thess.1:10). Dankbaarheid leidt tot gehoorzaamheid.

Relatie tussen Paulus en de gemeente

25 Broeders, bidt voor ons.

26 Groet al de broeders met een heilige kus.

27 Ik bezweer u bij de Heere, dat deze zendbrief aan al de (heilige) broeders wordt voorgelezen.

Zegenwens

28 De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u. (Amen).

Bespreking in de kleine groepen

Uitgangspunt voor het gesprek is vers 11:

Daarom vermaant (parakleo) elkaar, en bouwt elkaar op (oikodomeo), zoals u ook doet.

VRAAG 1 Welke vermaning is voor mij op zijn plaats?

1. Probeer aan de groepsleden toe te lichten hoe het er op dit punt in je leven voorstaat.
2. Vraag hoe anderen ermee omgaan.
3. Welke stappen ga je de komende tijd zetten?
4. Welke rol kunnen gebed, Bijbel lezen (onderwijs), het onderlinge contact (elkaar tot hand en voet zijn) hierin hebben?

VRAAG 2 Hoe ga je om met het feit dat je ook geroepen bent om een ander te vermanen?

1. Zit je met een concrete situatie in je maag?
2. Doorloop ook bij deze vraag de stappen 2 t/m 4.